

SECTION 2. L'ARTICLE

het bepaald, onbepaald en delend lidwoord

● INTRODUCTION

Je weet nu waarschijnlijk dat de Franse taal slechts bestaat uit mannelijke en vrouwelijke woorden. Dat houdt het lekker overzichtelijk. Het tweede deel van *Parcours!* behandelt het lidwoord (l'article). We maken hierbij onderscheid tussen drie verschillende soorten lidwoorden: de **onbepaalde**, de **bepaalde** en de **delende** lidwoorden.

De hamvraag blijft uiteraard "Wanneer wel en wanneer geen lidwoord?" Door dit hoofdstuk goed te bestuderen weet je deze vraag zometeen goed te beantwoorden.

● [2A] L'ARTICLE INDÉFINI

Huh ..wat? Article indéfini? Ja, ik maak gebruik van de Franse benamingen. Dit went vanzelf. Het article indéfini gaat over het *onbepaald lidwoord*, de vrije vertaling van het Nederlandse lidwoord *een*.

Een overzicht:

"een"	enkelvoud	meervoud
mannelijk	un	des-s
vrouwelijk	une	

□ QUELQUES EXEMPLES



un garçon, **un** homme, **un** serveur, **un** agenda zijn voorbeelden van woorden die mannelijk zijn.

Une fille, **une** idée, **une** organisation, **une** femme zijn vrouwelijke woorden.

Je bent al snel klaar als je het lidwoord 'een' voor meervoud wilt plaatsen. Dat kan niet.

In het Frans maak je dan gebruik je van *des* ...s. Het Franse *des* blijft onvertaald in het Nederlands.

□ QUELQUES EXEMPLES



des garçons betekent 'jongens', **des** agendas 'agenda's' en **des** femmes betekent 'vrouwen'.

Het lidwoord *un*, *une* of *des* komt te vervallen bij een ontkenning. Na een ontkenning krijg je altijd **de** (behalve in zinnen met 'être').

❏ QUELQUES EXEMPLES



Elle a **une** voiture, mais il n'a pas **de** voiture.

C'est **une** erreur. Non, ce n'est pas **une** erreur.

● [2B] L'ARTICLE DÉFINI

Het **bepaald lidwoord** (*de* en *het* in het Nederlands) gebruik je verreweg het meest in het Frans. In de brugklas heb je hier al kennis meegemaakt. In schemavorm ziet het er als volgt uit.

"de/het"	enkelvoud	meervoud
mannelijk	le (of l')	les
vrouwelijk	la (of l')	

Als een woord met een klinker of stomme h (*h muet*, een 'h' die in de uitspraak komt te vervallen) staat, dan vervang je of *le* of *la* door **l'**. Voor meervoud geldt dat je altijd *les* gebruikt.



ATTENTION!

Bepaalde lidwoorden kunnen ook voorkomen in bepaalde samentrekkingen als het lidwoord voorafgegaan wordt door de voorzetsels **de** of **à**. Dit ken je, als het goed is, ook als de *Wet van Dijkstra*.

Wet van Dijkstra	
1 ^e à + le wordt ...	au
2 ^{de} de + le wordt ...	du
3 ^e à + les wordt ...	aux
4 ^e de + les wordt ...	des

En ja, inderdaad, dit betekent dat er geen gevolgen zijn voor het gebruik van **à la** of **de la**. De enige uitzonderingen staan hierboven, conform de Wet, weergegeven.

● GEBRUIK ARTICLE DÉFINI

Je gebruikt het bepaald lidwoord in de volgende situaties:

1. Bij landennamen

La France (Frankrijk), **le** Portugal (Portugal), **les** États-Unis (de VS)

Maar er volgt geen lidwoord voor vrouwelijke (!) landennamen in het enkelvoud, na:

1. **en** (in/naar) → en Belgique (in/naar België)

2. **de** (uit/van) in de volgende situaties:

a. **na een titel** → la reine **de** Belgique (de koningin van België)

b. **na een product** → le vin **de** France (de Franse wijn)

2. Bij data (le)

Le deux février, **le** trente septembre, **le** premier juin

3. Na werkwoorden die een algemene voorkeur of algemeenheid uitdrukken

(*adorer, aimer, détester* en *préférer* zijn voorbeelden van deze werkwoorden)

J'**aime** **la** glacé, mais je **déteste** **le** vin.

4. Voor namen van dagen die een 'gewoonte' aangeven

Le jeudi elle allait toujours à la piscine

(Elke donderdag, Donderdags ging ze altijd naar het zwembad)

5. Bij beschrijving van het uiterlijk met behulp van het werkwoord avoir

Il a **les** yeux bruns et **les** cheveux blonds.

(Hij heeft bruine ogen en blond haar)

6. Bij titels, beroepen of eigennamen

La reine Beatrix, **le** président Sarkozy

7. Voor talen (behalve bij parler en na het voorzetsel en)

Le français (het Frans), **l'**allemand (Duits)

Il apprend **le** français et **l'**espagnol.

Elle parle **danois** et **anglais**. Heureusement, il est bon **en** français.

8. Om een bepaald standpunt/denkbeeld weer te geven

La vérité n'est pas toujours bonne à dire.

(De waarheid is niet altijd goed om te zeggen)

● [2C] L'ARTICLE PARTITIF

Tenslotte, het **delend lidwoord**. Je gebruikt het delend lidwoord om *een onbepaalde hoeveelheid van iets aan te duiden*. Lees die zin nog maar eens inderdaad. Het delend lidwoord wordt niet vertaald in het Nederlands, maar wordt toch gebruikt in het Frans.

"__"	enkelvoud	meervoud
mannelijk	du (of de l')	des
vrouwelijk	de la (of de l')	

Net als in section 2B geldt dat voor woorden die met een klinker of stomme h beginnen *de l'* wordt gebruikt in plaats van du of de la.

❏ QUELQUES EXEMPLES



du pain – brood; **de la** viande – vlees; **des** femmes – vrouwen

● MAAR....

...in plaats van het delend lidwoord gebruik je **de**...:

1. Na een ontkenning (behalve bij zinnen met être)

De regel van 'na een ontkenning de gebruiken' blijft altijd overheersender

Il achète **des** cigarettes, parce qu'il ne veut pas **de** cigares.

2. Na woorden die wél een hoeveelheid aangeven

Dit lijkt vanzelfsprekend, immers het delend lidwoord gaf een onbepaalde hoeveelheid aan.

Je bois **du** café ↔ Je bois une tasse **de** café.

Je mange **de la** confiture ↔ Je mange beaucoup **de** confiture.

3. Als het bijvoeglijk naamwoord vóór het zelfstandig naamwoord staat

Aan de hand van een voorbeeld laat ik je dit zien.

C'étaient **des** voyages. Il a fait **de** beaux voyages.

J'ai **des** amis. J'ai **de** bons amis.

Verder zijn er nog wat kleinigheden ten aanzien van het gebruik van het delend lidwoord of alleen 'de'. Ik merk ook dat leerlingen die vraag vaak stellen. Los van wat al gezegd is, krijg je hieronder nog een paar van die 'kleinigheden'.

a. Bij het werkwoord être blijft een delend lidwoord altijd staan.

C'est **de la** bière. Non, ce n'est pas **de la** bière.

b. Na sommige woorden volgt er géén de en ook géén delend lidwoord.

plusieurs (verscheidene) Il reste **plusieurs** jours à Paris.

quelques (enige) Quelques exemples (☺).

En bij de volgende uitdrukkingen geldt hetzelfde:

avec plaisir	- met plezier/genoegen	avoir peur	- bang zijn
avoir faim	- honger hebben	avoir raison	- gelijk hebben
avoir soif	- dorst hebben	avoir tort	- ongelijk hebben
avoir sommeil	- slaap hebben	avoir mal	- pijn hebben
avoir envie de	- zin hebben om te		

c. Je gebruikt het delend lidwoord wel bij *bien des* en *la plupart des*

bien des voitures - heel wat auto's

la plupart des maisons - de meeste huizen

En ja, je ziet aan de regels, de uitzonderingen en aan het gebruik dat het delend lidwoord een van de lastige zaken is van de Franse grammatica. Het toepassen van het delend lidwoord verdient dus wat extra aandacht.